

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempeľ za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Za Slovane v Bosni.

[Izv. dop.]

Vaš zagrebški dopisnik je enkrat spregovoril o društvu, ki se v Zagrebu snuje za ustanovljenje šol in cerkva med „ubogorajo“ v Bosni, ki pod turško despotijo zdihuje. Naš čas nema sicer namere se dosti navduševati za cerkvene misije, pač pa je vprašanje po učiteljih nadvladajoče socijalno in politično življenje. Posebno med Slovani, spoznavajočimi potrebo civilizacije, je šolsko vprašanje eno prvih. So Slovane, ki so prvo izrejo in prvo šibo uže dobili po krščanstvu; tem treba le skrbeti za šole v napredujočem duhu devetnajstega stoletja. Ali ima jih takih, kateri v abecedniku krščanstva še niso nič ali le malo brali, katerim pomanjkuje vsega temelja in vsega človeštvu dostojnega življenja. Ti so naši brati pod turškim jarmom, in plemenita je misel bila, „rajo“ z ustanovljenjem šol in cerkva potegniti v stališče drugih kultiviranih krščanskih narodov. Težnje tega društva so lepe in kakor uže človek politično misli, podpiral bode društvo, bodi si, da cerkvi pridobi s tem par „ovac“ več, bodi si da se v nevednosti in verigah stokajočemu slovanskemu bratu odmogne, bodi si da se sploh prvi kulturi napravlja pot.

Darovi padajo lepo od vseh strani; naš cesar je obljubil lep dar, Marija Ana v Pragi je položila 2000 gld. itd., in kar mogote v velikem, dodal bode tudi manj bogati Jugoslovani in tudi kateri Slovenec. Priobčite tedaj sledeče vabilo društva. Glasi se:

„Žalostna resnica, ki se pa tajiti ne da, je to, da so naši krščanski bratje v orijentu silno ubožni. Nij torej čudo, da se dosedaj niso mogli do iste stopinje duševnega razvoja popeti, do katere bi se bili mogli vzdigniti vsled duševnih zmožnosti in naravnega

bogatstva, posebno pa v novejšem času, ko so tu pa tam vendar nekaj več svobode uživali, ko so smeli šole in cerkve zidati in upravljati, ko so si smeli tudi zemljišča pridobiti, če bi le količkaj pomoči od svojih rojakov — krščanov uživali. Pogled na kulturnoreligiozne odnose je prežalosten. Poslopij za šole je malo, sezidala so se v novejšem času, in kar človek kot šolo drugače išče, najde v kakem kotiči uborne kože misijonskega meniha par šolskih klopi, ubogo okinčan altar in par otrok, katerim misijonar podaje poduk, kolikor mu dopušča čas. Šolske knjige so sicer raznovrstnega zadržaja: enemu rabi mali katekizem, drugemu mala povestnica, tretjemu pesmarica, pododavana po starih očakih, a to je tudi vse, po čemer si more bosniška mladež glave bistrirati. V noveji dobi so se cerkve iz opek ali lesa postavile, ali tudi te so le bele vrane, večina ljudi zadostuje svojemu verskemu čutu pod milim nebom, pod žgečim solncem ali hudim mrazom, le mala lesena lopa služi duhovnu. Kako izgledajo pohištva ljudij, kako stoji njihovo gospodarstvo sploh, to je razvidno iz povedanega.

V novejši dobi se žalostno stanje ženja boljšati in mi izpolnujemo sveto dolžnost, ako hvaležno rečemo, da se je to največ zgodilo po brigi prevz. zagrebškega biskupa Josipa Mihalovića, ki je sam denarno in po svojem vplivu v višjih krogih res veliko storil.

Tudi škofiji Djakovo in Senj ste mnogo k temu pripomogli, ker ste svoje duhovenstvo pripravili, da je znesek mašnih ustanov v podporo ubogih v Bosniji podarilo.

Da bi se pa veselo in humanitarno delo združeno močjo podpiralo in izvršilo, rodila se je v nas misel, da se splošno društvo ustanovi, kakor se je to delalo pri družih

narodih evropskih, društvo, ki bi imelo namen, kulturo-verskim potrebam naših bratov v orijentu toliko zadostiti. Posebno bi se imela skrb na to obrniti, da se poleg ljudskih šol tudi obrtniške šole ustanavljajo, v katerih bi se dečki v tem ali drugem rokodelstvu odgojili, ki bi po tem takem ne samo sami boljšo bodočnost imeli, nego bi zraven tudi boljše stališče sorojakom mogoče storili.

Da bi to važno in velekoristno za obit in trgovino z ovimi deželami bilo, to se ne dá oporekati. Gledati bi imelo društvo na povzdigo gospodarstva sploh, katero tam strašno še v povejih leži, gledati na omiko ženskega spola in tudi potem bratskemu namrodu boljšo lepšo bodočnost odpreti. Na uboge in sirote bi se ne smelo pozabiti, pomagalo bi se po bolnicah in družih dobrodejnih institutih.

Lepa misel ustanove tacega društva uresničila se je 1. okt. l. l. Zbral se je začasni odbor, obstoječ iz duhovnov in posvetnjakov, napravil statute in podal isto vladi v odobrenje. Prevzvišenost naš ljubljani ban je imenoval podvzetje plemenito in obljubil skorajšno rešenje vloge.

Koncem decembra se je konstituiral na podlogi potrjenih pravil stalen odbor „društva sv. Cirila in Metoda“ za kulturne in dobrodejne težnje, ustvarilo se je vodstvo, in leta 1874 svojo delo začelo.

Glavni smoter društva je, materijelno in duševno kulturo pospešiti in društvo je v §. 33 pravil v ta namen izreklo, da se v šolah, ki jih bode društvo v življenje uvelo, akoravno da bodo katoliške, tudi otroci družih veroizpovedanji podučujejo, da se drugo veroizpovedanje spoštuje. Da tedaj podporni ud vsak biti sme, ustanovniki katoličani obeh ritov.

Listek.

Spéče jezero.

(Novela, francoski spisal Lucien Biart, posl. Dav. Hostnik.)
(8. nadaljevanje.)

Pevka zvrne krivdo na konja.

— Ali hočete jahati na mojem? jo vpraša Lorenca.

— O nikakor ne, ustrašim se, če ga pogledam.

— Pa je Andaluz vendar pravo jagnje, reče kreola, ter potaplja žival s svojo malo roko, stori se z njim, kar se hoče.

In, kakor bi hotela dokazati resnico svojih besedij, zaleti se čez prekope in grme v velih krog okolo pevke, pa pride takrat na trato, kakor ona.

Jezdeci gredo čez gozde, donna Lorenca vedno spredaj. Albert je občudoval nedo-

segljivo jahalko če dalje bolje. Pa si je res igrala s svojim žrebcom, kakor bi bila nanj priraščena. Mehikanski jezdeci, ki so bolj vajeni jahati, kakor peš hoditi, so bili svoji rojakinji vedno za spremljevalce, in med njimi je bil tudi Albert, premda ga je pevka vedno klicala nazaj. Don Ludoviko, ki je sicer dajal izgled naj bolje smelega jezdeca, je bil zdaj potrpežljivo jahal vstric bojazljive tujke, ter vedno pazil na njenega konja.

Vstavijo se na planjavi, kjer so se pasli junci. Mehikani so začeli dvigati težke klobuke ter klicali vesele pozdrave.

— Držite svojega konja, sennora, reče donna Lorenca nagnivši se k pevki. Znal bi za nami steči, ko bi nas videl dirjati.

Kreola se nagne po konju ter se naravnost zakadi proti eni onih strašnih živalij, ki so se pasle v daljavi. Bik izprva

ne vé, kaj bi. Počasi vzdigne glavo. Z divjim očesom pogleda sovražnika, ki ga je prišel klicat na boj. Potem začne kopati z nogo zemljo, zamolklo zarjove, ter ne da bi čakal biča, ki mu je žugal, plane nevadoma proti jahalki. Ta skače s konjem sem ter tja ter se razbesnjenemu juncu ročno umika. Ko je temu dosta, si ne da več soboj igrati. Naravnost plane proti donni Lorenci. Ta zbeži. Odvezala si je ruto, ter jo spustila po zraku nasprotniku za plen. Včasih je konja malo vstavila, a ko je bil junec zopet blizu nje, ga je izpodbola ter letela z njim kakor tič. Bik ves slep, nor od besnosti priteče za kreolo na mesto, kjer je bila pevka. Wilson se prestraši ter steče v gozd. Ko pride kreola, pustivši nasprotnika, k tovarišem, sprejmo jo ti z gromečimi pozdravi, trgajo z grmov cvetke ter je mečejo va-njo, kar je ne zasujejo.

Doneski so sledeči: I. razred tisti, ki 1 gld. na leto dajo; II. razred tisti, ki plačajo 50 kr.; III. razred tisti, ki plačajo 20 kr. Tisti, kateri 30 gl. ali na enkrat ali v 10 mesečnih obrokih dajo, so ustanovniki. Podporniki donašajo kolikor jim ljubo, ne veže jih nobena druga dolžnost. Nadejamo se, da bodo naši rojaci plemenito svrhu tega društva radi spoznali, zaradi tega apeliramo na srca naših rojakov in pozivljamo iste k pristopu društvu v imenu naših revnih duševnega in telesnega kruha skoraj čisto stradalnih nam bratov. Za skromen donesek, katerega udje društva vsako leto donašajo, bode plačilo najlepše zavest, da se je z malimi močmi veliko storilo.

Da se pristop in pošiljatev doneskov zlajša, bode odbor svoje povrjenike v vseh županijah in večjih krajih imenoval in njih imena v javnih listih naznanil; posebno se bodo kat. županstva prosila, da povrjeništa prevzamejo.

Društvo bode tudi stare cerkvene in šolske reči hvaležno sprejemalo. Naznanila k pristopu in doneske sprejema tudi dr. Stef. Spevec prof. k. pravne akademije (Zagreb) in Alojzi Boroša, prof. veronauka na zgornji realki (Zagreb).

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 12. februarja.

V *državnem zboru* je 10. t. m. trgovinski minister predložil osem zakonskih osnov za zidanje raznih železnic po Cislejtaniji, med drugimi tudi za dalmatinsko in istersko, katera zadnja bo stala 6.900.000 gld. — A zastoj iščemo osnove o zidanji loške ali dolenske železnice. — Jutri (v petek) je zopet seja. — Odsek za odpravljanje časopisnega štempla je delo izvršil in bo nasvetoval državnemu zboru odpravo štempla za domače in tuje časopise.

Potovanje našega *cesarja v Rusijo*, katero je včeraj nastopljeno, zanima zdaj novine, posebno vladne. Te naznanjajo, da je to potovanje znamenje sprave in prijateljstva s severno veliko državo. — Nam se zdi, da imajo oni prav, ki smatrajo to pot cesarjev kot dvorsko stvar, kot izkaz osobne uljudnosti med vladarjema. Nemogoče nij, da je tudi poleg tega političen namen. Da-li pa bode dosežen in za bodočnost vezalen in odločilen, o tem se daje jako dvomiti. — Zanimivo pak je, da zdaj na Rusijo najbolj srd pihajo — ultramontanci. Glej „Vaterland“ od 10. dec.

Vsi mehikanski jezdec se zaletijo potem v dir, in vsa planjava se spremeni v nezmeren krog, koder so biki podili lahne jezdece, ki so jih dražili. Don Ludoviko se končno ne more ubraniti svoji želji. Udeležiti se hoče igre, ki prinaša včasih smr. Donna Lorenca izpodbode konja. Takoj je pri svojem sprogu. Pomoli mu roko. Povabi ga, naj jaha z njo igro, ki jo Mehikani zvejo parejo. V tej igri se draži junec. Jezdeca se držita za roke ter se umikata razljutenemu sovražniku. Ako pri tem umikanju kateri spusti roko svojega tovariša, izgubi igro. Ta nevarna igra terja, da se konj nezrečeno ročno vodi. Ta dva sta zmagala. Držala sta se vedno za roke, dokler nijsta prišla do pevke, pustivši za soboj sopihajočega in rjovečega sovražnika, ki ja je bil proganjali.

— Biki so gibčni, močni in srčni, reče kreola tako glasno, da so jo lahko vsi slišali. Vendar naju nijso mogli ločiti.

Deutsche Zeitung prinaša članek o finančnem ministerstvu, v katerem de Pretisa zelo napada. Pravi, da nij znal gospodarske krize odvrniti, nij znal med krizo zdravega delovanja vzdržati in pospeševati. On ne razumeje od praktičnega gospodarstva prav nič. List ima prav.

„*N. Fr. Presse*“ o spomenici delavcev pošteno govori. Pozdravlja jih, da so obširno zreli, in da so v malo letih veliko napredovali. Oni so fevdalcem kalkul prekrizali. Mesto demonstracij stopijo z zmernimi željami pred državno zastopništvo. „*N. Fr. Pr.*“ želi, da bi se rajhsrat rad oziral na prošnje delavcev. Delavci so postali mogočen faktor, s katerim računati terja državniška previdnost.

Graško občinsko svetovalstvo je sklenilo na državni zbor poslati petico, naj se kmalu postavno upelje civilni zakon in civilni stanovski register.

V Gradcu je bil 10. t. m. neki javni zbor, na katerem se je sklenilo mestni zbor grajati, da je izjavil se proti odpravi šolnine.

Bukovinski deželni poglavar g. pl. Hormuzaki, brat državnega poslanca, je v Černovici umrl po kratki bolezni.

Zdravje Franca *Deaka*, velicega magjarskega domoljuba in politika, je, kakor se iz Pešte poroča, zadnje dni tako na slabo obrnilo se, da se boje za njegovo življenje. Deak se uže več časa zavoljo bolovanja ne more politike udeležiti.

Vnanje države.

Mac-Mahon je ministrom povedal, da hoče kmalu več departementov obiskati. To popotovanje se smatra za političen dogodaj. Misli se, da hoče maršal s tem popotovanjem narodu pokazati, da se ima postaviti in suvereneteta za sedem let z njegovo osobo identificirati. — V departementu Pas de Calais je voljen bonapartist Sens; vlada da po svojih organih razpoševadati, da je Marmier le zato padel, ker se je od strani njegovih nasprotnikov trdilo, da je za monarhijo, a ne za septenat. Magne je v narodni zbornici konstatiral, da obrtnija na francoskem vedno napreduje.

Angleške „*Times*“ konstatirajo zmago konservativcev in razglašajo sledeči apel na Disraelija, voditelja konservativcev: „Sprejel je izterjavanje Gladstonovo; napadel je sedanjega ministra, njegove motive in njegovo politiko z nenavadnim uspehom. Zdaj je njegova dolžnost, posvetiti kroni svojo službo, ako se bode terjala, in njegove finance, njegovo gospodarstvo, njegovo vnanjo politiko primeriti z onimi, katere je tako grdo zasramoval. On sam je pred petimi leti umeknil se odločbi nacije, ne da bi počakal parlamentarnega sestopa.“

Nemški socialni demokrat Jakoby, ki je bil izvoljen v lipskem okraju, je položil svoj mandat. V listu na svoje volilce

to tako-le motivira: „Ker sem bil od nekdanj prepričan, da more le svoboda narodom rešenje prinesiti, sem bil vedno proti politiki, ki le sè silo deluje. Da ste me postavili za kandidata, s tem ste najodločnejše protestirali proti nemškemu cesarstvu in sedanjemu vladnemu sistemu. Le v tem smislu sem razumel vprašanja, ki so se z več krajev na-me stavila; za to sem odgovoril: pripadnikom mojih načel mora moj nazor o prusko-nemškem cesarstvu znan biti. Zato bode lahko videli, zakaj se ne udeležim rad nekoristnih obravnavanj državnega zbora, in zakaj mandat odlagam. Ker sem znanprej prepričan, da se iz vojaške države ne da ljudska osnovati na parlamentarnem potu, nemorem udeležiti se obravnavanj, o katerih nevspešnosti se ne da dvomiti.“ Alzasko-lotarinskih petnajstero poslancev vstopi denes skupno v nemški državni zbor.

Dopisi.

Iz Bistrice na Notranjskem 10.

febr. [Izv. dop.] Tukajšnja čitalnica je nameravala, kakor sem vam uže poročal, združiti se z „Lesevereinom“ in osnovati iz obeh teh novo društvo. Vendar je in bode baje vse pri starem ostalo, tako, da obstoje tu 3 društva, a vsa tri počivajo. Celi predpustni čas, ki je najpripravnější za zabave in tudi prej nijsmo doživeli nijedne „besede“, a bližnja postojnska čitalnica vrlo marljivo deluje. Uzrok nij iskati morebiti v tem, da pri nas ne bi bilo sposobnih močij, ki bi delovati mogle, tudi bi imeli materialne podpore, kakoršne nema vsako društvo, a pri tem vendar uspešno deluje; uzrok temu je, da vlada tu pri nas v tem obziru velika malomarnost, katera je prouzročila, da je socialni život v Bistrici in okolici popolnem uničen. Istina je, da se snujejo plesne zabave in da smo 1. febr. doživeli v vasi Bistrici celo „meščanski“ ples, kateri je bil izredno elegantno osnovan; a take zabave nas združujejo samo en pustni večer in potem mirno čakajmo, do prihodnjega pusta, da bo plesalcem zopet priložnost dana, zabavati se. Da bi se pa tudi za neplesalce skrbelo, da bi se skrbelo sploh za primernejo zabavo, ki naj bi uplivala na srce i duh o tem nij, kakor se kaže, potrebnega razuma. Kje so nekdanje „besede“ bistriške čitalnice, ko so se predstavljale gledališčne igre, se je pevalo, krasnoslovilo itd.! Tudi takrat nij primanjkovalo plesov in čitalnica je imela svojo srebrno, da ne rečem zlato dobo.

Albert, navdušen kolikor se da biti, nij mogel najti dosta hvale, da bi poslavil srčnost, živahnost, ročnost in elegantnost donne Lorence, katera je bila „najbolje ženska izmed vseh žensk, kar jih je imel priložnost videti“. Čas je hitro tekkel. Jezdec se počno vračati skozi gozde. Albert kljubu grdemu potu skuša jezdit vstric donne Lorence. Pomenljivi, živahni sladki pogledi lepe kreole začno mlademu Francozu mešati možjane. Noč pride, luna se prikaže široka in svitla, posrebreva je precej široko stezo. Zasliši se nerazločno govorjenje, brenčanje, pokanje vej, zamolklo mukanje, šumenje perot. A kmalu postane vse tiho, tako tiho, kakor je le v kaki veliki puščavi mogoče. Le peketanje konjskih kopit se sliši.

Albert je bil ves ginen vsredi orjaških dreves, katerim je luna dajala fantastično podobo. Obraz mu je gladila topla sapica, dišeča, katere pihanje je jedva perje premi-

kalo, in tako je jahal tako blizu kakor je mogel tik donne Lorence; ki je, zavita do oči v svilnato ruto, menim da poslušala nežne ponudbe svojega tovariša. Mladi Francoz je, skoraj popolnem tiho, govoril o poeziji velikih gozdov, o ginenji duše, o veličestvu mraka, ki zavija naravo v svoje peroti, popevaje ji zapeljive glasove, da bi jo, ko zaspi, položil noči v naročje.

Donna Lorenca je poslušala gorečega jezdeca vsa razmišljena, molčeča. Sree ji je začelo trepati, ko je v njegovih občutkih našla izraz jeka onih dolgih kramljanj, ki jih je imela sè svojim sprogom, ko ji je v mraku sedel pri nogah ter čakal z njo vred ure počitka.

Kreola je bila z minolim dnevom zadovoljna. Kar je želela, je dosegla, ne da bi se ji bilo moglo očitati, da nij izpolnila zakonov gostoljubja, akopram je večkrat ponižala tujko. Donna Lorenca je mislila na

Nemam namena, tu na drobno razkladati pomena in koristi narodnih čitalnic, saj se je o tem že mnogo govorilo in pisalo i vsak omikanec bi moral prepričan biti, da imajo enaka društva velikansk upliv na narodno izobraževanje sploh, ne glede, da v prvi vrsti skrbijo i za primerno zabavo.

Da se je naša čitalnica tako zanemarila, ko se je v prejšnjih časih smela staviti med prve v vrsto svojih sester, ta faktum priča dovolj, da se je v Bistrico in okolico vgnjezdila narodnemu životu jako škodljiva letargija, katera krivda se tiče onih, kateri so jo najprvo prouzročili. Naša dolina je skozi in skozi narodna in svojo narodno zavest tudi pri vsaki priliki pokaže, ter ne pripušča, da bi se tuji element tu šepiril. Baš zaradi tega je bil zadnji „meščanski ples“ osnovan. Slovenska vabila, katera je „narodna tiskarna“ jako okusno napravila, slovenski nádpisi in transparenti in cela dekoracija do znamenj odbornikov bila je izvršena v narodnih bojah. Akopram večina onega odbora baš nij narodna, moral se je on podvreči zahtevam zbora, kateri je zaključil, da se ples osnuje in volil dotični odbor. Pri tem plesu Bistrica nij samo pokazala mišljenja svojih prebivalcev, nego oni večer je združil tukajšnjo inteligencijo vseh političnih nijans.

Vse to nam priča, da narodno društvo nikakor propasti ne bi smelo, kajti delovalo bi lahko zelo uspešno. Ne bi primanjkovalo ni močij, ne novcev, ne članov, kakor nekateri vedeti hočejo in npanje bi bilo veliko, da se naposled v takem društvu zedinimo vsi, naj bomo že liberalci ali klerikalci, nemškutarji ali narodni Slovenci.

In v to ime pozivljamo vse občane, naj ne pripustijo, da nam čitalnica propade, naj skrbijo marveč za to, da oživijo narodno društvo zopet.

Iz Trsta 11. febr. [Izv. dop.] Slovenci smemo, akoravno nas je primerno malo, ponosni biti na učenjake izrasle iz našega rodu. Smrt nam je zopet vzela enega iz naše srede in ta je Čižman, bivši ravnatelj navtične akademije v Trstu. Eduard Čižman je bil rojen v Ljubljani leta 1822, dovršil višjo gimnazijo v Ljubljani in potem na Dunaji vseučilišče. Ko je nekaj časa bil tajnik pri amerikanskem konzulu, šel je v Ameriko, kjer je 6 let bival in se raznih jezikov naučil, ter predaval znanstvene reči.

Prišel je potem v Evropo ter prevzel v Trstu profesuro na navtični akademiji, ter postal pred dvema leti ravnatelj iste akademije. On je govoril 11 jezikov, tudi japonskega se je učil. Bil je tudi ud „Sloven-

svojega soproga, katerega pogled, poln nemirnih skrbij, jo je spremljal na nevarnih potih, med tem ko je Albert, osrčen zaradi molčanja svoje tovarišice v svojih predlogih vedno srčnejši postajal.

Kar se tiče pevke, smatrala se je za žrtev, ki je po izdajsko zabredla v past. Odkar je prišla v Mehiko, obdajal jo je krog podložnih čestilcev; zdaj pa se je mahoma videla na drugo stopinjo postavljeno, celo od svojih rojakov. Donno Lorenzo je imela za divjo. A v dnu srca je čutila, da ji je to nespravedljiva, nevarna tekunica, kateri nij mogla odpustiti, da ji je Alberta tako zmešala.

(Dalje prih.)

ske Matice“, kar kaže, da svojega rodu nij pozabil. Bolezen, katero je gotovo uže iz Amerike vkoreninjeno prinesel, ga je skoraj vsako leto po enkrat napadala. Zadnje njegove dni je posebno čmeren bil in se pritoževal, da ne more ni čitati ni pisati. Pisane ostaline je baje mnogo, katero gotovo kdo uredi in izda. Navtična akademija v Trstu obžaluje veliko izgubo, kajti Čižmana ne bode lahko nadomestiti, kajti bil je strokovnjak v vseh obzirih. Jako perfidno je, če neki Nemeec Becker reklamira našega rojaka Čižmana za Germanijo, češ, da je bil „ein Mann von echten deutschen Geiste, durchdrungen von echter deutscher Kultur“ — „ein Vorkämpfer des deutschen Geistes.“ — Čižman je bil vedno Slovan, ako ravno on nij imel in res tudi ne iskal prilike toliko se v narodnih reč izbujati, vendar nij nikdar zatajil svoje slovanske narodnosti. Pisatelj teh vrst je imel večkrat čast z njim govoriti in prepričal se je, da je Č. govoril z ljubeznijo svoj materini slovenski jezik. Napeti Nemci uže od nekda hočejo ošabno vse le za-se reklamirati.

Iz Sredlišča 9. febr. [Izv. dopis].

1. febr. t. l. pokopali smo obče spoštovanega župnika Vrbnjaka, ki je umrl na vnetji pluć. Kljub slabemu vremenu, so je udeležila velika množica ljudi pogreba. Kakor je povsod navada — tudi pri nas slovo nij izostalo. Dekan g. M. Fric stopi na prižnico, omeni v kratkem zasluge ranjkega, pa — čujte — tudi ne pozabi pri tej priliki (!) svoje jeze nad tukajšnjimi liberalci izpustiti. — Gosp. dekan! s takimi pripomočki si ne boste dosti privržencev pridobili, ker ste z vašim govorom samo liberalce žaliti hoteli — govorili ste pa tako, da ste žalili celo faro. Prihodnjič, ako mislite ob enaki priložnosti kaj govoriti — privaditi se vsaj popred prvič kaj primernega, drugič pa pravilne slovenščine, da ne boste tako neusmiljeno lomili našega jezika, ker vsakega poslušalca morajo pri vašem govoru ušesa boleti.

Koze še pri nas zmiraj hudo razsajajo, šolske počitnice so se podaljšale, in ne vemo še, kdaj se šola prične.

S setvijo je pri nas slabo. V nekih krajih so miši vse pokončale, samo korenine so ostale; morebiti bo iz teh zopet izgnalo. Kjer pa nij mišev bilo, tam je precej lepo.

Domače stvari.

— („Vertec“) prinaša v baš izšli drugi številki zopet dosti lepega gradiva za malo mladino, z eno podobo divjega zajca. Mi list priporočamo naši mladini in vsem, katerim je mari, da mladina dobiva zdrave duševne hrane.

— (Požár) je nastal v torek zvečer v blatni vasi v Malitovi usnariji. Ljudje tožijo, da se večkrat vname v oni hiši, in da so prebivalci v vednem strahu, posebno, ker ima g. Mali tam tudi petrolej, maščobo in slamo. Požar v torek so ljudje z največjim trudom pogasili. Kar se nam pri tem prav čudno zdi, je to, da čuvaj na gradu nij ognja signaliziral. Čez nekaj časa je marveč priletel doli z grada v mesto pravit, da ne more vstreliti. Menda se mu je uže smodnik zmočil, ka-li?

— (V dvorani ljubljanske čitalnice) bode pustni torek 17. februarja „velika maškerada“. Začetek je ob 7. uri. Ustop-

na znamenja se dobivajo 15., 16., in 17. februarja od 2. do 4. popoldne v prvem nadstropji za Sokolovce po 50 kr., za ude drugih narodnih društev po 1 gld., za družine treh oseb za 2 gld., za družine več oseb 3 gld. Kdor nij ud nobenega narodnega društva, plača 2 gld.

— (V deželnem vrtu) nasproti novi hranilnični realki, kjer so posekali uže vse drevesa ob ograji, začeli so včeraj s sekanjem velikih dreves v sredi. —o—

— (Mraza) je bilo včeraj zjutraj v Ljubljani 14 stopinj.

— (Na izžanski cesti), kjer je ljubljanski magistrat prodal drevesa ob strani, leže hlodi zdaj povsod ob cesti, tako da se voznikom nij mogoče ogibati. Cestno nadzorstvo bi pač lahko primoralo kupca dreves, da jih samo toliko na enkrat poseka, kolikor jih more preč odpeljati, da bi ne oviral voznikov. —o—

— (Vipavski „Sokol“) napravi dne 15. svečana 1874 v čitalnični dvorani veselico s petjem, glediščno igro „Strast in krepost“ in plesom. Vstopnina k plesu 1 gld. za gospode. K obilnemu udeležanju vabi Odbor.

— (Iz Notranjskega) se nam piše: Neki F. B. se je želel 3. febr. zaročiti. Zavoljo tega povabi svoje ljudi na imenovani dan skupaj, da bi ga bili spremili v cerkev, kjer se je mislil poročiti. Ko pa zjutraj ženin pride župnika P. A. vprašat, kdaj in v kateri uri bi mu ljubo bilo poročiti, mu župnik resno odgovori: „Dokler mi ne plačaš 20 gld., katere si mi dolžan, ne bom te poročil“. Ženin se izgovarja in obeta, da bo dolg kmalu plačal. A župnik hoče mož beseda ostati. Ko ženin vidi, da pri župniku nič ne odpravi, napoti se naravnost v Postojno h g. dekanu, in tukaj pove okoliščine, v katerih je. Potem g. dekan napiše listek, katerega je ženin župniku P. A. nesel. Ko prineseni listek g. župnik prečita, bil je precej voljan še isti dan poročati. — Menda je bil uže podučen, da ne gre cerkvenih opravil s posvetnimi dolgovi v en koš metati.

— (Iz Celja) se nam pišejo pritožbe, da se tamošnji katehet, znani fanatikus Jurij Bezenšek, v dekliški šoli otrokom nasproti surovo obnaša, da brez uzroka sili deklice gologlave v mrazu pred šolo stati itd. Vsi inteligentni ljudje želé, da bi škofijstvo tega čudnega moža kam odpravilo.

— (Mariborskega škofa), g. Stepišnika nemške novine hvalijo za to, ker njegov parstirski list ne piha samo politične jeze, strasti in sovraštva na liberalce, kakor enaka pisma nekih družih višjih cerkvenih oblastnikov, nego se drži samo cerkvenih in verskih reči. — To bi bilo uže vse lepo in tudi nam prav, samo, da bi imel g. Stepišnik tudi za svoj slovenski narod kaj več srca.

— (Iz Svetinj pri Ormužu) se nam piše: Tudi nas koze nijso pozabile obiskati, 4 osebe so denes na njih zbolele. Čudno, da pridejo k nam, ker imamo dobro vino. Vsaj pri nas ljudje trdijo, da se vina boje. (! Ur.)

— (Iz Dunaja) se nam piše, da v našem listu omenjeni slovenski jurist Petrič nij bil Ribničan nego Belokranjec, kar na željo prijateljev pokojnega s tem popravljamo.

— (Iz Gorice) se nam piše: V Vidmu (Udine) namerava izdavat duhoven g. Giovanni Vogrig (Vogrič), po rodu benečanski Slovenec, vrli rodoljub i širatelj slovenske literature med benečan-kimi Slovenci, nov tednik v laškem jeziku. Naslov mu bode: „L' esaminatore frilano“ (Farlanski preiskovalec). Kakor je iz dotičnega programa razvidno, mu bode nalog, širiti mej ljudstvo pravo, nepokvarjeno, nefanatizirano Kriščevo vero; pobijati krive principe brezdomovinskega klerikalizma, kateri je zaril pregloboko svoje korenike po vseh večjih mestih in in preti pokriti s svojimi vejami vse bolj važne trge in celo obljudneji vasi. Geslo mu bode: „Super omnia vincit veritas!“

— (Za slovensko uradovanje) priporočamo vsem p. n. uradnikom, odvetnikom, notarjem itd. najnovejšo in najlepšo slovenske in nemške obrazce prošnje za eksekutivno rubljenje, plačilnih nalogov, vabil, pravnih o malostih, obravnavnih zapisnikov, razsodb, tožeb itd., katere ima „Narodna tiskarna“ v Ljubljani v obilni zalogi in po najnižji ceni.

Poslano.

Pjevačko društvo „Vienac“ duhovne mladje zagrebačke izdaje litografirane kvartete po prilici od sto pjesama, za vsaki glas u posebnom svežiću. — Četiri ta svežića stoje samo 1 for. a. v. Preporučaju ih pako narodu već sama imena skladatelja n. pr. Lisinski, Zajc, Koch itd. — Dva Dvojica uz to hvalevredno pomažu društvu u tom poduzeću sanjetom in vještinom. Priličan broj biti će ih takodjer slovenskih. — Da se ove pjesme po celom slavjanskom Jugu ore, to je društvu jedini cilj; zato ovim pozivlje svakega ljubitelja glasbe, koji se već nije u privatnom pozivu predbrojio, da se prijavi društvu kratkim putem kao predbrojnik ali najkasnije do 10. Ožujka o. g. — U slučaju, da ih se dosta predbroji, moći će se tiskati, a ciena bi mogla poskočiti samo za 20 nov. više.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Izvrstna zdravilna hrana Revalescière du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučih, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlice, vrtoglavico, navāl krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenju, ki so vsem lekom kljubovale.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.

Neskončna hvaležnost do Vas mi daje povod, Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne naduhe trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne Revalescière vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila.

Feliks baron pl. Clarov.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.

Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati niti spati; nespečnost, slabost in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se nahaja celo dobro po čokoladi Revalescière, ki jo je popolnem ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje.

H. de Montlouis.

Spričevalo št. 73.800.

Moháč, 20. decembra 1871.

Tri mesece sem Vašo slavnoznano „Revalescière“ užival in po tem od večletne zlate žile ozdravel, ter sem to izvrstno sredstvo enemu svojih prijateljev v rabo pripočil. Prosim torej, da blagovolite takoj poslati 2 funtno škatlico za mojega prijatelja.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

telja pod mojim Vam že znanim napisom po poštnem podvzetju.

Z vsem spoštovanjem

Jož. Ullein stavitelj.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalescière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Ljubljani Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

10. februarja:

Pri Elefantu: Gospa Fakolini iz Trsta. — Feuscherg iz Pasova. — Vitsch iz Dunaja. — Španič iz Trsta. — Winterhalter iz Siska. — Pibrove iz Kroke. — Hrvat iz Kočevja. — Žužek iz zgor. Stajerskega.

Pri Maliču: Einhauser iz Gradca. — Sterkaj iz Trsta. — Goldbrunner iz Arnoldsteina. — Horviz iz Berlina. — Kohn iz Pešte. — Reil iz Povehovega gradca. — Kotnik iz Vrhnike. — Zupančič s sestro iz Litije. — Milchojner, Welisch, Bitenc iz Dunaja. — Schwoerel iz Gradca. — Seemann iz Pešte.

Pri Zamorcu: Primožič iz Mahnete.

Dunajska borza 12. februarja.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	25 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	60
1860 drž. posojilo	104	—
Akcije narodne banke	982	—
Kreditne akcije	237	—
London	112	25
Napol.	9	1 1/2
C. k. cekini	—	—
Srebro	106	60

100 veder vina

od leta 1873 se zaradi preseljevanja posestnikov tega prodaja.

Naročila naj se pošiljajo pod „A. K. št. 100“ poste restante Bizeljsko pr. Brežice. (34—1)

Občinski pisar!

s 300 gld. letne plače in nekaj pristranskih dohodkov. — Prosilec, ne nad 45 let star, pošten in trezen, brez družine, vaje vsaj nekaj občinskega posla — naj se pismeno oglasi do konca t. m. pri občinskem uradu v Ziljski Bistrici (Feistritz a. d. Gail, Kärnten). (33—1)

Svarilo!

Slaba, nevarna in draga ponarejanja Nobel-vega Dinamita se na najnesramnejši način ze o pod lastnim imenom našega fabrikata prodajejo. Mi opozorujemo na to, da naš

Dinamit

III. za colni cent gld. 62 a. v.

vsa druga ponarejanja po 80 — 100 — 110 gld. v vsakem oziru daleč presega. V kratkem bomo novo vrsto Dinamita cent po gld. 46 spravili v kupčijo.

(29—2)

Mahler in Eschenbacher, na Dunaji, Wallfischgasse 4.

Na volilce!

Ko ste Vašej dolžnosti proti domovini zadostili, pride druga nič manj važna na Vas, namreč dolžnost, Vaš stan, Vaše finance izboljšati. — Vsak razumen ve, da se to nikdar brez napenjanja sredstev ne more zgoditi; torej bode vesel za vse, ako jim odprem pot, po katerem dosežejo cilj brez razločka stalice za majhen denar.

Kakor pelje več potov v Rim, tako so tudi razne prilike k sreči, vendar nij nobene, katere bi po državnej garanciji

vsakega zagotovila, da dobljeno tudi dobi, kakor ta, na katero bi jaz s tem pozornost bralcev obrnil.

Od naše finančne deputacije izdane originalne deležne srečke, katere po mojem na hrbitu podpisanim giriranju imetnikom udeleževanje vseh dobitnih srečanj do 19. maja 1874 garantirajo in s katerimi se morejo dobitki ev. 120.000 tolarjev, ali 80.000 tol., in 40.000 tol., 30.000 tol., 20.000 tol., 16.000 tol., 12.000 tol., 10.000 tol., 8000 tol., 6000 tol., 4800 tol., 4000 tol., 3200 tol., 2400 tol., 2000 tol., 1600 tol., 1200 tol., 800 tol. itd. itd. dobiti, dob se pri meni, koncesijoniranem prejemniku, za samo „pet tolarjev“ ali 8 3/4 goldinarjev proti poslanju ali povzetju zneska.

Ker sem precejšnje število originalnih srečk prevzel, sem v stanu, vsem zahtevanjem ugoditi in tudi poznejša naročila efektivirati; vendar je v interesu vsakega, da želeče deležne srečke kmalu naroči, ker je vsak tretji teden srečanje, katero bi počasnim komitentom se zgubilo.

Isaac Weinberg,

v Hamburgu,

Hohe Bleichen 41.

(26—2)

Samo objavljenje sledečih nenapadljivih priznavalnih pisem, katere je dobil c. k. dvorni zobozdravnik gospod J. G. Popp na Dunaji, izdelovalec svetovno sloveče anatherinove ustne vode, nas odvežejo muje vsakega daljnega hvalisanja.

Gospodu c. k. dvornemu zobozdravniku Poppu.

Preiskal sem Vašo anatherinovo ustno vodo in našel, da je priporočevalna.

Prof. Oppolzer,

rektor magnificus, prof. c. k. klinike na Dunaji, k. saksoski dvorni svetovalec i. t. d.

Spričujem, da rabim več časa anatherinovo ustno vodo c. k. dvornega zobozdravnika J. G. Poppa z velikim uspehom, in sem se o njenem dobrodejnem uplivu prepričal.

Baron Louis Pereira l. r.

Podpisana spričuje gospodu c. k. dvornemu zobozdravniku J. G. Poppu tukaj z veseljem po pravici, da rabi njegovo anatherinovo ustno vodo užve časa in more jo ne le zaradi njene dohrote, nego tudi njenega prijetnega okusa v obče najbolje priporočati.

Na Dunaji.

Theresa kneginja Esterházy.

Čestiti gospod! Sprejmite mojo najiskrenejšo zahvalo za človekoljubnost in dobroto, s katero ste revnim otrokom, ki so v oskrbovanju Marija-Elizabetinskega društva pomagali. Nekateri izmed teh otrok so imeli skrofulozni skorbut v ustih. Vi ste jim dajali zastoj Vašo zdravilno anatherinovo ustno vodo, in Vasemu zdravljenju zahvalijo otroci popolno hitro ozdravljenje. V imenu otrok, ki so rešeni svoje bolezni, in društva Vas zagotavljam, čestiti gospod, hvaležnega priznanja in posebnega spoštovanja, s katerim si čestitam biti Na Dunaji.

Vaša udana grofinja Fries, predstojnica Marija-Elizabetinskega društva.

Zobni plomb za samoplombiranje votlih zobov, cena 2 gld. 10 kr.

Anatherinova zobna pasta, cena 1 gld. 22 kr.

Vegetabilčen zobni prah, cena 63 kr.

Se dobiva: (30—1)

v Ljubljani pri Petričič in Pirker-ji — Jos. Karinger-ji — A. Krisper-ji —

Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmitt-u — E. Birschitz-u, lekarji; — v Kranju

pri L. Krisper-ji — Seb. Schaunig-u, lekarji; — v Pliberg-u pri Herb-st-u, le-

karji; — v Varaždinu pri Halter-ji, lekarji; — v Rudolfovem pri Dr. Rizzoli-ji, lekarji

— Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed. Bümches-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u,

lekarji; v Gorici pri Pontoni-ji, lekarji — J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F.

Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Deperis-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u

lekarji; — v Škofjeloči pri C. Fabiani-ji, lekarji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji;

— v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzel-ji, lekarji; — v Ra-

doljci pri Zalokar-jevi vdovi.

Lastnina in usk „Narodne tiskarne“.